

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **Í. D.**, zastoupen JUDr. Petrem Navrátilem, advokátem se sídlem Joštova 138/4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 9. 8. 2019, č. j. 41 Az 22/2018 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2018, č. j. OAM-913/ZA-ZA11-ZA17- 2017, kterým bylo rozhodnuto, že žalobci se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neuděluje.

[2] V kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) nejprve připomněl, že ve správním řízení uváděl, že je kurdské národnosti a poukazoval na postoj turecké státní správy vůči kurdské menšině. Následně upozornil na podstatnou změnu okolností na podzim roku 2019 spočívající v turecké invazi do Sýrie, která podle jeho názoru zakládá důvod pro opakované posouzení jeho věci, neboť může značně měnit náhled na situaci Kurdů v Turecku (zvláště těch, kteří pocházejí z pohraniční oblasti se Sýrií a jsou politicky aktivní). V daném případě jde sice o lokální, ale nepochybně o mezinárodní ozbrojený konflikt, který se odehrává v oblasti, odkud stěžovatel pochází a je směřován proti etniku, k němuž přináleží. Dále poukázal na to, že tvrdil, že byl v Turecku pronásledován z důvodu své kurdské národnosti, neboť na Kurdy je nahlíženo jako na „teroristy“. Ačkoliv jej nelze považovat za místního politika ani politického aktivistu, na základě úvah žalovaného v žalobou napadeném rozhodnutí nelze vyloučit, že by mohl být terčem policejní zvěle v souvislosti se svou kurdskou národností a prokurdskými postoji. Lze také předpokládat, že nedávná turecká ofenzíva v Sýrii zaměřená proti kurdským jednotkám ještě prohloubila tlak nejen vůči Kurdům žijícím v syrském pohraničí, ale i politický nátlak proti politickým stranám, které mají prokurdskou orientaci. Z tohoto důvodu stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek i jemu předcházející rozhodnutí žalovaného zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, a jemu přiznal právo na náhradu nákladů řízení.

[3] Dříve, než se mohl Nejvyšší správní soud zabývat námitkami uplatněnými v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že „*jestliže kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*“ Výkladem institutu přijatelnosti se zdejší soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[4] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci neuvedl žádné důvody, které by svědčily pro odklon od této judikatury.

[5] Nejvyšší správní soud předně poukazuje na to, že v nedávné době odmítl kasační stížnosti založené na námitce nesprávného posouzení otázky pronásledování kurdské menšiny v Turecku například usneseními ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018 - 30, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018 - 46, či ze dne 7. 11. 2019, 2 Azs 75/2019 - 46. Již dříve tento soud „*dospěl k závěru, že obtíže spojené s příslušností k této etnické skupině nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona.* K obecným tvrzením o tom, že „*po státním převratu, ke němuž došlo dne 15. 7. 2016, se v důsledku následující reakce státní moci a intenzivních opatření vůči domnělým pučistům, politickým oponentům a jiným osobám, mohou za určitých okolností některé osoby obávat pronásledování*“ pak Nejvyšší správní soud uvedl, že obavy z pronásledování by případně mohly být namísto u politicky aktivně činných osob, respektive u osob zapojených do neúspěšného státního převratu (usnesení ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018 - 28). Dále soud konstatoval, že „*nelze stěžovateli přisvědčit, že by kurdští příslušníci v Turecku byli na celém území státu tak běžně a závažně pronásledováni, že by tato skutečnost zakládala důvod pro udělení mezinárodní ochrany*“ (usnesení ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018 - 46).

[6] Stejně tak se Nejvyšší správní soud v minulosti vyjádřil i k otázce aktuálního vývoje v Turecku ve vztahu ke kurdské menšině, souvisejícímu s tureckou operací „Pramen míru“ spočívající ve vpádu ozbrojených sil Turecka do severní Sýrie v oblasti Eufratu, která je pod kontrolou kurdských milic. Konstatoval, že tento ozbrojený konflikt je lokalizován výhradně na konkrétním území (část hranice se Sýrií), které již žalovaný i krajské soudy dříve hodnotily jako bezpečnostně problematické. Přitom dospěl k závěru, že nelze bez dalšího říci, že se jedná o vnitřní ozbrojený konflikt či válečný stav na celém území Turecka (viz například usnesení tohoto soudu ze dne 30. 4. 2020, č. j. 7 Azs 127/2019 - 54 a č. j. 7 Azs 172/2019 - 55, či ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 359/2019 - 50). V těchto rozhodnutích Nejvyšší správní soud taktéž dospěl k závěru, že uvedené skutečnosti nelze vyhodnotit jako výjimečný případ způsobilý prolomit obecné pravidlo zakotvené v § 75 odst. 1 s. ř. s., které zakazuje správnímu soudu přihlížet ke skutkovým novotám, jež neexistovaly v době vydání rozhodnutí správního orgánu (k tomu viz například také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2013, č. j. 8 Azs 27/2012 - 65, či ze dne 10. 7. 2014, č. j. 4 Azs 119/2014 - 43).

[7] Nejvyšší správní soud nepochybně, že situace ohledně dodržování základních lidských práv v Turecku je problematická a vyžaduje pečlivé zvážení individuálních okolností každého jednotlivého případu. V nyní projednávané věci však neshledal žádnou specifickou okolnost, pro niž by se měl od výše citované judikatury odchýlit; ta neplyne z tvrzení samotného stěžovatele ani ze zjištění žalovaného. Stěžovatel nebyl v Turecku nikdy sám politicky aktivní. Rovněž lze poukázat na to, že stěžovatel před svým odchodem z Turecka pobýval v Istanbulu, tedy nikoliv na problematickém území v blízkosti hranice se Sýrií a arabskou republikou.

Stěžovatelem popsaný incident, kdy byl v červenci roku 2017 zastaven dopravní policií při jízdě automobilem, aniž by cokoliv provedl, a kdy mu následně policisté nadávali, pak nedosahuje intenzity pronásledování či ohrožení vážnou újmou V této souvislosti lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, kde uvedl: „*Pokud žadatel o udělení azylu není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů, resp. nemá z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach, popř. takové skutečnosti ve správním řízení vůbec netvrdí, pak nespĺňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a to i přes skutečnost, že pochází ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem, který zásadním způsobem diskriminuje a potlačuje opozici, resp. osoby zastávající politicky odlišné názory.*“

[8] Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že nikterak nezlehčuje pozici stěžovatele a chápe jeho obtížnou situaci. Prostřednictvím azylového řízení však nelze usilovat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoliv univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu.

[9] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[10] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 25. srpna 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu